

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianaee, 1661

De Rescriptis. Titvlvs III.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

debetur a vobis hinc interposita proinus constitutum, ut si quicumque magistrorum aduersus alios duceret rescriptum, & primo & secundo tertiove commonitus in hac sententia interposita pariter contemneret magistrorum, ex tunc beneficio societatis eorum in magistratibus interiret: & quidem hoc ultimum quidam ex vobis interpretati quidam vero nisi satisfaceret, & nonnulli, nisi per vos se admitti ab aliis obtineret, se intellexisse faciunt. Cum autem supra dictus magister C. infra triduum interuentionem parerit, requisitius iuxta conditionem tunc a vobis habitus est exclusus. Qui cum satisfactionem condigne postmodum se obtulisset, in iv. magistrorum iuramento compromisit, illorum dictum pro bono pacis se gratum & ratum pariter habiturum. Illi vero uti consilio sapientum, dictum futum committunt promulgatum, memorato magistro in virtute iuramenti resistere prohibentes, ne deinceps in licitis actibus tamdiu in eodem statu persisteret quo tunc erat, donec per se vel per procuratorem se posse ab aliis magistris per sedem Apostolicam obtineret, salva in omnibus libertate. Vnde nobis humiliter supplicastis, ut eundem magistrum, virum utique providum & honestum & discretum, qui tanquam obediens filius, quod sibi praedicti quatuor iniunxerunt, susceperit humiliter, & patienter obsecrare, & ex benignitate sedis Apostolicae, faceret communioni restitui magistrorum. Nos igitur ex praemissa intelligentes eundem magistrum fuisse mandatum, ut tamdiu persisteret in eo statu quo tunc erat, donec magistrorum communioni de mandato sedis Apostolicae restitueret, & paratus sit super praemissis satisfactionem congruam exhibere.]

ribus, & consuetis seruitiis a minoribus exhibendis, edidimus, non ad praeterita, sed ad futura tantum extendi. Cum leges & constitutiones futuris certum sit dare formam hegoticis, non ad praeterita facta trahi: nisi nominatum in eis de praeteritis caveatur.

DE RESCRIPTIS. b
TITVLVS III.

CAP. I.

Privilegio generali, secundum ius commune obtento, obstat rescriptum speciale, etiam de eo mentionem non faciens. b. d. secundum intellectum magis commune.

Alexander III. Senonensi Archiepiscopo.

Scilicet Romana [i & infra.] Quaxitum est a nobis ex parte tua, si alicujus causa delegatis iudicibus sub lato remedio appellationis committitur, & literis Apostolicis altera pars munita (quibus ei generaliter est indultum, ut liberet sibi liceat appellare) in vocem appellationis proruperit, an ejus in eadem causa debeat appellationi deferri? Inquisitioni tuae taliter responsum quod ejus in hac parte appellatio non debet admitti, postquam est causa iudicibus appellatione remota commissa. Quia speciale mandatum derogat generali.

[i] Ecclesia omnium ecclesiarum dispenso Domini mater est, & magistra: ita & nos qui eadem ecclesia licet immeriti, diuina dispositione providentia praesidemus, prout Dominus nobis ministraverit, consaltationibus respondere cogimus singulorum, & que videntur dubia, Apostolica circumspectione providentia declarare. Sancti.

CAP. II.

In rescripto Apostolico subintelligitur clausula, si praeci veritate nitantur. Et si rescriptum prohibet causam cogitationem, est de falsitate suspensum.

Idem Cantuariensi Archiepiscopo.

Ex parte Conventensis Episcopi nostris est auri bus intimatum, quod cum de causa, qua inter G. & F. clericos vertitur super praebenda de Novalis & cognoscens, legitime eidem F. (secundum tenorem litterarum nostrarum continentium, quod si constaret ipsum F. de perjurio esse convictum, & perpetuo illi renunciaffe praebendam, amoveretur ab ea, eo cognito & probato) praebendam adjudicasset eandem: ipse in vocem appellationis prorupit: & ad te quod ei praebendam praeside & abique causa cognitione restitueres, literas nostras reportavit: [i & infra.] Verum quoniam non credimus ita praeside scripsisse, & in hujusmodi literis intelligenda est haec conditio, etiam si non f. adnotatur, si praeci veritate nitantur: 2 mandamus quatenus in praesentibus literis, quas Episcopo predicto direximus, si in veris, quod secundum praedictum modum ei scripserimus, & in literis, quas praefatus F. reportavit, non fuerit habitum mentio priorum litterarum, sententiam praefati Episcopi confirmes, & spediendum F. cum literis nostris, quas tibi detulit, ad praesentiam nostram tanquam falsarum venire compellas.

[i] Et Episcopus, qui post appellationem eum praebenda spectabat, aut, ap. alicuius beneficium conferendi potestate app. cessante prouocet, donec per se, vel per nunciatum, aut per literas suas de tanto excessu satisfecerit ad sedem ap. accedens, & praenominatum G. si eundem F. in iura dicta praebenda praesoneret molestare, tunc de excommunicatione usque ad condignam satisfactionem compingetur.]

a Verba legis, leges. C. de legibus. b Et eorum interpretatiombus, add. in quadam edit. Vaticana. c cap. i. cod. tit. in i. compilat. Post Concil. Lateran. sub Alexan. 3. part. 10. cap. 11. d Post Concil. Lateran. p. 7. c. 11. & c. 2. cod. tit. in i. compilat. e Norbale ad. Nohari. f Et si scriptum taliter, hoc est nimia occupatione contigit. g Iure civili nisi haec clausula inseratur rescripto, non valet rescriptum, l. ult. c. de divers. rescript.

CAP. XII.

Non possunt canones sine causa restringere numerum canonicorum in praebendarum. Abbas Cisterciensis.

Honorius III. Episcopo & cantuariensi Cantuariensi.

Episcopi Eduensis fuit propositum, quod canonicos ducentes propriis commodis in hiantes praebendarum numerum ab antiquo in ecclesia Eduensi statutum (licet non sint eius demeriti redditus) restringerent: [i & infra.] Nolentes igitur divini numinis minam cultum, sed potius augmentari, mandamus quatenus non numerum facientes auctoritate nostra servari praebendas, quas a tempore ultimi statuti inveniuntur in ecclesia memorata (non obstant aliqua consuetudine super hoc a canonicis ipsi facta, vel confirmatione a nobis & ab eisdem obtenta) personis cum tantis Episcopi conferatis.

[i] Et si in hospitalibus magis abundent, dum ea de quibus superius dicitur canonicorum numerum consuetudinali praetextu in augmentum non sine consensu praebendarum, & in factis suis iurisdictionibus super hoc confirmationis literas a nobis dicitur impetrasse in eadem forma.]

CAP. XIII.

Consuetudo futura rescripti, & non praeterita: nisi in ea de praeteritis acciderit.

Gregorius IX. Archiepiscopo S. Mariae majoris de urbe.

Quoniam consuetudo Apostolicae sedis omnes adtingit, & nihil debet obscurum vel ambiguum continere: Declaramus constitutionem e quam nuper super praefatis in perceptione portionis majoris. Et hoc c. aperte colligit non valere statutum, per quod cultus domini sine causa diminuitur, etiam si in forma communi per papam fuerit confirmatum. b Hoc tenorem dixit Card. esse scriptum, cum in quod app. confirmationis, nulli iure de confirmatione in forma communi. c. s. statutus. j. de majorita. & ob.

CAP. III.

Si in secundo rescripto per aduersarium impetrato non fiat mentio de primo, valet primum, & non secundum: aliter valet secundum. Et si primum fuit impetratum communis consensu pariter, non valet secundum impetratum per alterum partem hoc tacito.

Idem Vintoniensis Episcopo.

Alterum a si aliquis super aliqua causa ab Apostolica sede impetraverit licitas, & aduersarius eius eandem causam postmodum obtinuerit committi aliis, de commissione priore non habita mentione: priores iudices ad decisionem cause possunt procedere, nec secundae littere obtinent alicuius roboris firmitatem. Si vero in secundis literis habeatur mentio de commissione priori, praedicta causa a priorum est exempta iudicio: cum eadem littera non sint veritate tacita impetrata. Verum si de aduersu partium causa committitur, & processu temporis, vel etiam continuo, alterutra pars, altera nesciente, causam ipsam, tacito de commissione priori, alijudici obtinuerit delegari, non immerito is, qui tali dolo vel fraude aduersarium suum laborare coegit, in expensis condemnari debet eidem.

CAP. IV.

Si Papa mandat in rescripto de duobus inquiri alternativè, ad certum effectum consequendum, sufficit alterum probari.

Idem Eboracensis Archiepiscopo.

Inter externas & consultationes tuas, fuit propositum coram nobis, quid tenere debeas, cum aliqua sub disjunctione mandantur, quorum unum verum est, alterum falsum: ut puta si proponatur, quod si talis sit sacerdotis filius, & in sacerdotio genitus, qui proximo in tali ecclesia ministravit, vel quod illicite ecclesiam occupavit eandem. Huic ergo quaestioni taliter responsi. Iudicium quocumque istorum constitit illi praebitam ecclesiam ad adjudicari debere. Et idem in similibus observandum est.

CAP. V.

Ita ad quem rescriptum Papa dirigitur, debet illi parere, vel causam rationabilem adsignare quare parere non potest.

Idem Ravennatis Archiepiscopo.

Quando aliqua tuae fraternitati dirigimus, quae animum tuum exasperare videntur, turbari non debes. Qualitatem negotii pro quo tibi scribitur diligenter considerans, aut mandatum nostrum reverenter adimpleas, aut per litteras tuas, quare adimplere non possis, rationabilem causam praetendens: quia patienter sustinebimus, si non feceris, quod prava nobis fuerit insinuatione suggestum.

Neque moveri, aut credere quod personam tuam contempnibilem velimus reddere vel despiciam, quia te sicut charissimum fratrem nostrum, & immobilem columnam ecclesiae, assuetissima charitate diligimus, & honoris & exaltationis tuae desideramus modum omnibus incrementum. Nam & si sapè fratris & Coepiscopi nostri secundum veritatem eorum qua nobis suggeruntur, asserere & durè scripsimus: hoc tamen non ex minori affectione contingit, sed ut clamoribus querelantium secundum Deum, & officii nostri debitum satisfacere eo comprobemus. Quapropter monemus prudentiam tuam, & exhortamur attentius, quatenus de cetero non movearis, neque turbetur, nec tuus animus dejectetur, si tibi durum vel asperum scripsimus, sed sicut vir providus & discretus.

CAP. VI.

Cisterciensis sui privilegii, quod non possunt conveniri per rescriptum Papa, nisi in eadem mentio de eorum ordine.

Idem Cisterciensibus fratribus F.

a. Tard. Concil. Lateran. p. 7. c. 9. & c. 3. eod. tit. in 1. compil. b. l. c. si contra jus vel util. pub. & ibi Bald. c. Post Conc. Lateran. par. 4. c. 1. & c. 4. eod. tit. in 1. comp. d. In 1. comp. legitur adjudicari. e. c. 1. eod. tit. in 1. compil. f. ab Abbati Cisterciens. & fratribus Caman.

Cum ordinem a Cisterciensem professi, & in illis Si contra vos super decimis, vel aliis, quae ad vestro specialiter sedes Apostolica indultis, non habita mentione Cisterciensis ordinis, littere fuerunt ad illam impetratae, per eas minime tenemini respondere.

Et privilegio quo frater alius gaudet, non valet in alio, si alius super decimis quibuslibet factis, quae in vestri ordinis, contra vos, vel in monachis alterius ordinis a sede Apostolice impetrantur, & expensis diffinitibus non respondere. Volentes ergo vobis sollicitè providere, ne contra tenorem praerogativarum vestrorum positis querantur tenentis vestras, nisi ad vos mandamus, ut.

CAP. VII.

Si sedes vacante scribitur capitulo, aut generi vice Episcopi, praebendam alicui conferat, si creatus Episcopus mandatum mandato, & ad eum spectet collatio praebendam, nihil ad eum tenetur. hoc dicit, secundum litteram communitate aliquam Abbas Siculuae.

Idem Tornacensis Episcopo.

Am b te: [& infra.] Dudum siquidem ante promotionem littere ad nos, si bene meminerimus emanarunt, quibus decano & ecclesiae tibi commissa adhuc in eodem capitulo existente mandatum praebendam & praecipuum, ut P. (qui de gente Ludorum accipere duxit, & divina gratia fidem Christi suscepit) in monasticum recipere e, & praebendam tibi confererent: [& infra.] Ipse vero (quia donatio praebendam ad te spectabat) praecipuum nostrum executioni non potuerunt mandare. Cum itaque praerogativa de hoc ex parte nostra requireret, responsisti, quod tunc inde mandatum recepimus, & sic cum te in interdictum remisisti. Quod nullatenus scilicet deberes, immo praebendam diligentius attendisses, cum tempore, quo praebendam date fuerunt, de capitulo ipse esses, sicut quatuor archidiaconi & canonici eiusdem ecclesiae, necesse est, huc in Episcopum consecratus. [& infra.] Proponit quod d. Ludus extiterit, ipsum designari non debet.

CAP. VIII.

Non valet rescriptum impetratum ad beneficia, si non dignitas impetrantis.

Lucius III. Linconiensis Episcopo c.

Ad aures nostras pervenit, quod plerumque indigni dignitatibus, super minoribus beneficiis litteras impetrantes, nomen suppiment dignitatis suae, & hinc nomine se appellant, tanquam non habeant aliquid responsum. [& infra.] Tuae consultationi salubriter respondemus, quod cum non sit intentionis nostrae, & praesentibus pluribus rebus abundans, per litteras nostras pauperes clericos super minoribus beneficiis impetrantes litteras, in quibus actor suum nomen dignitatis, & vires nolamus obtinere.

[Ideo, rescripto nostro postula edoceri, si frater illius, praedictum illi debeat generare.]

CAP. IX.

Vales secundum rescriptum impetratum ad aduersarium, si non faciat mentionem de primo, si primum impetratum deo vel nepotia, non fuit usus illo.

Idem Norwicensis Episcopo.

Si autem aliquis g. auctoritate possessionem litterarum per aduersarium in iudicium tractat, obstat.

a. Cap. 1. eod. tit. in 1. compil. b. Videtur esse per c. 1. de state & qual. ord. c. 3. eod. tit. in 2. compil. c. In una littera in fratrem. d. Vide in hoc loco item. Item in suggestionibus del. singul. 104. e. al. Vultures Linc. Archiepiscopi, ad litteras Episcopi. f. Post Concil. Later. sub Alex. III. par. 4. c. 1. eod. tit. in 1. compil. g. Cap. 7. eod. tit. in 1. compil. h. post Concil. Later. sub Alex. III. par. 4. c. 9.

litteras se priores habere, de quibus in posterioribus mentione non habetur, sed eis dolo, vel negligentia utri postpositas, excusari non debet. Si autem, quia delegati iudicis copiam nequeverint habere, per posteriores litteras non poterit convinci.

CAP. X.

Non valent rescripta per quae incerti iudices dantur, vel futura negotia committuntur.

Idem.

Dicitur a sumus [1. & infra.] Significatum est non. Quibus, quosdam in provincia tunc partibus tales (ut ad legatum) de cancellaria nostra litteras recepisse, per quas omnia negotia unius iudicis, vel plurium (quos legatum) arbitrio committuntur: sicque fit, ut si alii egerint, vel voluerint, examini ordinarii iudicis non recedant, sed ad unum iudicem vel plures delegatos sibi ipsos, & parti adversa suspectos, super examinanda questione decurrant. [2. & infra.] Nos igitur huic morbo, utriusque obviare remedio, mandamus, quatenus si litterales in provincia tua invenieris, eas carere virtute nostra auctoritate decernas.

[1. In Apostolica sede disponente Domino constituitur, ut quae committuntur auctoritate nostra, sita sita ad restituendum transmittuntur. Primum.]

[2. Quod quantum sit Deo contrarium, & ecclesiasticis sacris, nullatenus innotuit, nec omnino, qui vel ad modicum notitia nostra iustitiam appetit. Talis itaque littera a cancellario non credimus committi, vel prodire, vel si forte prodierit, innotuit nostram que diversis occupationibus impedita, huiusmodi examina non sufficit, effugiant. Unde.]

CAP. XI.

Nulli litterarum visus rescriptum Papa, hoc dicit. Leon. And. concord. lib. 1.

Idem. h.

Ad obedientiam nostram e, te significante, pervenit, quod H. de sancto Stephano, super absolute sua littera tibi (ut prima facie videbatur) Apostolicas praesentavit: quibus, quoniam manifestum continent in contraventionem peccatum, si demet nonolumus adhibere d.

CAP. XII.

Contra quosdam rescriptum non potest apponi de taciturnitate praesentari per appellatorem, de sua appellatione non habita mentione. hoc dicit Leon. And. concord. Abb. Sicul.

Clemens III. e

Ex parte s. petroni f. ecclesiae de Tarento nobis innotuit, quod cum capella de g. Empton ad praedictam ecclesiam de iure pertinet, O. diaconus (qui iam dictam capellam detinet) capellanum ipsius ecclesiae nomine ipsius S. in ea ministrantem, post appellationem a se factam, amovit. Quam cum esset s. profectio, non iam suam impetrasset, ipse O. appellationem suam profectui non curavit. Cumque auctoritate iudicium in ius esset vocatus, dixit se litteras priores habere, de quibus nulla mentio in posterioribus habebat, quae sique ad certam citationem super premissis, eiusque dolo non obsequia uti postpositi, quod ex diuturnitate temporis obliuiscitur, in quibus nulla mentio de appellatione ab ipso facta habet, cum biennio a tempore appellationis iam fuisset elapsam. Ideoque mandamus, quatenus si ita esse constiterit (revocatis in statum priorem omnibus, quae post appellationem ipsius O. innotuerint attentata) praesentiam capellam b. matri ecclesiae restituere procuret, praedictam O. (si eam ap-

pellationem non fuisse profectum constiterit) memorato s. in expensis necessariis condemnantes.

CAP. XIII.

Rescriptum, quo scribitur pluribus cum clausula (Quid si non omnes, &c.) intelligitur tam de impotentia facti, quam iuris.

Coelestinus III.

Sciscitatus es a nobis petitorio a. destinato, de qua impotentia illud intelligatur (quod in litteris nostris sepe consuevit adponi) ut si duo vel tres, quibus litterae diriguntur, ipsi exequendis simul interesse nequeverint, unus aut plures, b. quibus scribitur, nihilominus exequantur. Nos vero ita sentimus, quod tam de iure, quam de facto, illa impotentia censetur: de iure, si aliquem illorum servum, vel infamem, aut alio legitimo impedimento detentum esse constiterit: de facto, si constiterit cum casu mortis occumbere, aut inevitabilis necessitatis articulo impediri, quod minus valeat interesse. Dummodo is, qui pro adverte praesens esse non potest, collegis suis canonicè excusationem suam curet (si poterit) destinare: ut alii iudicibus vel executoribus nihilominus ad consummationem injuncti mandati procedant. Nec enim ille, qui tantummodo non vult interesse, hac impossibilitatis interpretatione valeat aliquatenus excusari: nisi forte sic in rescripto habeatur expressum, si non omnes interfuerint, vel simul nequeverint, aut noluerint interesse.

CAP. XIV.

In questione revocationis rescriptorum recurritur ad arbitros, si iudices in cognitione sibi non deserant, nec in vicem concordant. h. d. usque ad s. Quoniam.

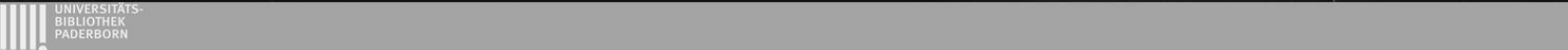
Innoc. III. Eliensis Episcopo.

Pastoralis officii: d. [& infra.] Praxerata e quaxivisti (quando de revocatione litterarum ambigitur) utrum iudices priores, an posteriores cognoscere debeant, & utrum per secundas sunt primae litterae revocatae. Ad quod tibi respondeo, quod si nisi posteriores prioribus, vel e converso duxerint deferendum, simul uniusque cognoscant: f. & si forte nequeverint simul in unam sententiam concordare (quamvis plures sint ex una parte, quam altera) per arbitros communitate electos a partibus huiusmodi concertatio sopiatur.

Per generalem clausulam postquam in rescriptis, delegatus ante expressionem personarum, vel rerum, iurisdictionem habet in habitu, & non in actu. Et specialiter derogant litteris generalibus super non specificatis in eis, quoniam de illis nullatenus faciunt mentionem. Abb. Sic.

Quoniam autem sub huiusmodi forma, videlicet causam, quam talis adversus talem, & quosdam alios super hoc, & quibusdam aliis se habere proponit, tibi diximus committendam, a nobis multotiens litterae impetrantur: & sollicitè quaxivisti, an iudex ex delegatione huiusmodi, ante personarum, vel rerum expressionem, super personis, vel rebus exprimentis habeat potestatem: adjiciens, utrum, si antequam personae vel res expressae fuerint nominatim, super non expressis in commissione priori, sed generaliter comprehensis, speciales litterae (quae de priori commissione nullam faciant mentionem) ad alios iudices a sede Apostolica emanaverint, eundem vigorem debeant obtinere. Nos igitur ad huc duo taliter respondemus, quod (cum generali per speciale procul dubio derogetur g.) iurisdictione per generales litteras attributa, per speciales (quantum ad ea,

a Cap. 9. eod. tit. in 2. compil. b Vide D.D. in c. alla. de elect. Sp. in tit. de leg. 4. nunc ostendendum. vers. it. ubi dicit, quid supplet iuris postivi defectum. c l. inde veratus. 4. fin. & ibi gloss. D. ad leg. Aquil. & l. confessio. iuris. iusta glossa. D. de int. in iur. sac. d. Qua hic desunt, reperies 7. de offic. & pot. iud. del. c. pastoralis. e Cap. 3. eod. tit. in 2. compil. f l. si quis ex aliena. D. de iudicis. g l. in toto ff. de reg. iuris. Bart. in l. Marvino. de legat. 2. & l. 1. in princ. de nov. oper. nunc.

quae specialiter exprimentur penitus enervatur, licet de prioribus non faciant mentionem: unde superflua relinquuntur prima quaestio, et si perit dicitur possit, quod donec iurisdictio revocetur, eam super reum, vel personatum articulis exprimentis obtinet delegatus: sed antequam exprimentur personas, vel res, delegatus nequit iurisdictionem huiusmodi exercere.

CAP. XV.

Ter generalem clausulam (quidam alii, & res alia) multitudo effrenata non includitur, nec persona, nec res majores expressas, sed patres, vel minores.

Idem Senonesi Archiepiscopo.

Siberalium: sed quidam eius gratia nequiter aburrunt. [1 & infra.] Nos igitur volentes eorum malitiis obviate, decernimus: ut cum in commissionibus nostris minores & utiliores persona solummodo designentur, majores & digniores sub generali clausula non intelligantur includi. Sed nec liceat occasione generalitatis huiusmodi multitudinem effrenatam in iudicium evocare. Nec super majoribus & gravioribus negotiis audiantur, qui de minoribus & levioribus tantum faciunt mentionem. Si quis vero aliquas personas expresserit, non ut velit cum eis in iudicio experiri, sed ut ad patres transire valeat, vel b minores (quia fraus & dolus ei patrocinari non debent) tanquam mendax preceptor e careat penitus impetratis.

[1 Duo quod ipsa de benignitate concedit, ipsi ad malignitatem revertuntur. Quidam enim malignari volentes, in commissionibus nostris minores vel utiliores personas propriis nominibus expriment, majores autem & digniores specialibus vocabulis non designant, sed eas sub quadam generali clausula vocant, ut dicitur, ut commissionibus nostris a nobis factis impetret sub hac formula: conspiciuntur tales de istis vel illis, & alii quibusdam propriis nominibus exprimentis, qui in super illa negotio & quibusdam aliis rebus, injurijs nimis & graviter existunt.]

CAP. XVI.

Qui contra unum super eodem ad diversos iudices diversa rescripta impetrat, & eis utitur, perdit commissionem utriusque.

Idem d. R. canoni & R. priori de monte leprosum.

Ex tenore & literarum quas nobis destinastis, intelleximus R. sacerdotem de f. Collovilla ad alios iudices super quaestione (quae inter ipsum & Abbatem de Becco vertitur) literas Apostolicas impetrasse, qui cum patrem cassent advertebat, distus Presbyter coram eis non luit litigare: [1 & infra.] Cumque vos in causa cognitione procedere velletis, Abbas coram vobis propoluit, quod non tenebatur per directas ad vos literas Presbytero responderi, cum per alias ab aliis iudicibus fuisset citatus, quae auctoritate illarum non fuerant revocatae. Nos igitur attendentes fraudem Presbyteri memorati, duas commissiones super eodem negotio impetrantibus, quarum altera non faciebat mentionem de reliqua (quia fraus & dolus alicui patrocinari non debent) decernimus, ut impse commodo careat utriusque.

[1 Testimonium veri idem Presbyter super eodem negotio vobis nostris literis prescripavit, in quibus de prioribus mentionem fiebat.]

CAP. XVII.

Non valet rescriptum ad beneficium impetratum, de beneficio impetratum non faciens mentionem.

Idem Meliolanensi Archiepiscopo.

a Cap. 7. eod. tit. in 3. compil. b Vel descendere ad minores, in omni manus. c In impetratis, peccator, male, seu ex omnibus, manifeste, reposuitur, peccator, facti, 7. eod. tit. can. super literis & Lesi. C. si contra jus vel util. pub. d Aditur in 3. compil. & Joanni de Sigeo Canonico Rothomagensi. Al. Idem. B. canoni Rothomagensi & R. priori, &c. e 5. eod. tit. in 3. compil. f Cisterciensis.

16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

Vm a adeo scripta sedis Apollin...
Scriptis nobis, quod cum K. clerici in ecclesia...
decenti sufficientem sibi sit prebendam ad gratiam...
tis quod pro receptione ipsius in ecclesia...
proposito & fratribus ejusdem ecclesie literas...
mus: cum si literarum nostrarum scribam...
hil invenisset in eis, quod debuisset...
diffic. Cum enim in literis nec de prebenda...
tio haberetur, nec Modicensis canonice...
citeretur in eis: & in literis ipsius hoc...
conditio: Si dignus existeret ad ecclesiasticum...
cium obtinendum: intelligere potuisset...
ipla fuerant impetrata.

[1 Ut ex certa scientia nihil in eis...
re debeat reprehendi, miramur non...
quatenus ad te vel ad aliquos tibi...
mus, te super his merari rescribis, ac...
nestum.]

CAP. XVIII.

Ordo rescripti interpretationem necesse est...
Idem b electo decano & R. canoni...

Ansam e, quae inter Pramonstraten. & Prater...
Ecclesias super possessionibus de Anara...
[1 & infra.] Sed quia in literis antea...
insertum, quod si alterutra partium...
sentiam vestram adire, vel iudicio...
neret, vos praesentis partis probationes...
tum de jure poteritis, in causa...
procedere minime tardare. Nos...
illa (quantum de jure poteritis) quatenus...
bationum receptione mentio fieret, fuerat...
clausulam illam de receptione...
mandamus quatenus ipsam intelligentes...
iuxta tenorem literarum procedere non...
suri, ut si literarum auctoritate...
legitimè est processum, firmum &...
alioquin si occasione clausulae...
terit in alterius partis praesidium...
bus decernimus cariturum: mandantes, ut...
ipius negotii (sicut praesidium est) tam...
quam super incidentibus quaestionibus...
nota, canonice procedatis.

[1 Super possessionibus de Anara...

CAP. XIX.

Non valet impetratio in ecclesia...
mentum, si per eam frangitur...
tur numerus prebendarum: &...
dicit ad intellectum. Penon.

Idem Archiepiscopo Senonesi. e.
Constitutus f apud sedem Apostolicam...
proposuit, quod cum C. p. n. 3...
rent in canonicum & fratrem, &...
ferrent, si qua tunc in eorum...
ximò h vacaturam: & ipsi cum...
mittere non curasset, eis...
mandaverat, adimpleret: sibi...
deputatis: & infra. Verum pars...
quod cum in Bituricensi ecclesia...
canonicorum institutus, firmatus...
Rom. Pontificem confirmatus, & de...

a Cap. 7. eod. tit. in 3. compil. b Item...
F. & P. monachis Abbatibus, ut...
& M. canonice. c 8. eod. tit. in 3. compil. d...
& Aditur in 3. compil. & S. Martino via...
f 5. eod. tit. in 3. compil. g Cisterciensis...
G. Papa. p. n. h processum: i...
auscripti, & altera.

non solum in suis literis mentionem: intelligendum
 non solum in suis literis mentionem: intelligendum
 non solum in suis literis mentionem: intelligendum

[Lata enim cum in aliqua ecclesia certis statutis nune
 non solum in suis literis mentionem: intelligendum
 non solum in suis literis mentionem: intelligendum

CAP. XX.

Ubi dicitur in forma c. & est de rebus et titulis. Et h. d. in
 non solum in suis literis mentionem: intelligendum
 non solum in suis literis mentionem: intelligendum

Idem ad Canonici Prælati b.

Ubi dicitur in forma c. & est de rebus et titulis. Et h. d. in
 non solum in suis literis mentionem: intelligendum
 non solum in suis literis mentionem: intelligendum

CAP. XXI.

Ubi dicitur in forma c. & est de rebus et titulis. Et h. d. in
 non solum in suis literis mentionem: intelligendum
 non solum in suis literis mentionem: intelligendum

Ubi dicitur in forma c. & est de rebus et titulis. Et h. d. in
 non solum in suis literis mentionem: intelligendum
 non solum in suis literis mentionem: intelligendum

CAP. XXII.

Ubi dicitur in forma c. & est de rebus et titulis. Et h. d. in
 non solum in suis literis mentionem: intelligendum
 non solum in suis literis mentionem: intelligendum

Ubi dicitur in forma c. & est de rebus et titulis. Et h. d. in
 non solum in suis literis mentionem: intelligendum
 non solum in suis literis mentionem: intelligendum

CAP. XXIII.

Ubi dicitur in forma c. & est de rebus et titulis. Et h. d. in
 non solum in suis literis mentionem: intelligendum
 non solum in suis literis mentionem: intelligendum

Ubi dicitur in forma c. & est de rebus et titulis. Et h. d. in
 non solum in suis literis mentionem: intelligendum
 non solum in suis literis mentionem: intelligendum

Ubi dicitur in forma c. & est de rebus et titulis. Et h. d. in
 non solum in suis literis mentionem: intelligendum
 non solum in suis literis mentionem: intelligendum

CAP. XXIV.

Si a delegato aliquid mandatum ordinario, debet humiliter exequi. Sed si alius delegatus per alios literas post executionem mandati contrarium, vel si ante executionem innotuerit ordinario, inter delegatum, qui mandavit, & alium, contentione esse de jurisdictione: facias sibi utrumque literarum copiam oculari, non ut jurisdictionaliter cognoscat, sed ut se informet, an per secundas revocentur prima, & si prima revocentur, exequatur secundum mandatum. Si autem non revocentur, vel de hoc dubites, non exequatur secundum mandatum, donec contentio de jurisdictione terminetur. Abb. Sic.

Idem Reha. Archiepiscopo.

Quoniam contingat & infra. Præterea cum quidam super aliquo litigantes, ad diversos iudices literas impetrant, quorum quidam obtenti à parte altera tibi mandant, ut partem adversam denuncies excommunicationis sententia subiacere, alijs iudicibus postmodum tibi injungentibus, ut eandem denuncies absolutam, quæ tibi, an utriusque, an neutris, vel alterutris saltem obedite debeas in hac parte. Super quo tua prudentie respondentes, credimus distinguendum, an cum primum mandatum recepisse dignosceris, tibi forsitan innotuerit inter illos & alios super jurisdictione discordiam suscitaram, an super hoc nihil omnino sibi visum. Et quidem si super contentione hujusmodi nihil tibi penitus innotuerit, cum primum mandatum recipere te contingit, illud debes humiliter executioni mandare. Sed si postea contrarium tibi ab alijs demandatur, tunc literam ad utroque à sede Apostolice obtentaram copia postulatam (quas tibi auctoritate presentium districte præcipimus exhiberi) si ex ipsarum tenore deprehenderit evidenter (ita quod non sit ali quatenus hastitandum) quod literæ, quæ ad illos, à quibus secundum mandatum recepisti, impetratae non sunt, expresse revocent literas aliorum: tu illud intrepidus exequaris, quod tibi secundo loco mandatur. Si verò ex literarum inspectione manifestè tibi constet, quod literæ obtentæ ad illos, qui primum dederunt mandatum, per alias minimè revocantur: secundum mandatum nullatenus exequaris. Quod si super hoc tibi merito fuerit dubitandum, ad exequendum secundum mandatum te procedere non oportet, donec iuxta eujusdam nostre constitutionis tenorem inter eos hujusmodi concertatio sopiatur. Et id ipsum facere debes, si primo mandato recepto, & nondum executioni mandato, tibi forsitan innotuerit, quod inter te super jurisdictione demandata coeperint disceptare. Ceteram in his omnibus puram & providam te convenitionem habere: ne vel ad declinandum mandatum dubitare te dicas, ubi dubitandum non est: vel etiam ad exequendum te adteras esse certum, ubi certus esse non debes. Licet autem ex his certa tibi deur doctrina, qualiter in his te debeas habere, nulla tamen tibi attribuitur potestas, ut inter delegatos, aut partes, de jurisdictione debeas iudicare.

CAP. XXV.

Quando in rescripto pluræ narratur, diversi effectus operantis, non sufficit impetranti alterum solum probare, ad utrumque effectum consequendum.

Idem magistro d. G. & P. de Firmisca.

Lim. ex literis sancti Nicasii Remensis f. Sargensis, & Vallis regie Abbatum fuit nostris auri-bus intimatum, quod cum ad eos semel & iterum à no-

a Cap. 1. eod. tit. in 4. compil. b Quod si non feceris, poteris compelli ad exequendum. c pastoralis. d De off. delegat. e Adde concord. in l. qui procuratorem. in gloss. f. ff. de proc. & in l. à divo Pio. & ibi Barto. & de heres. ff. de re judic. d alidem de Vallibus Magistro G. & P. de Firmisca. al. de firmis canonico. e cap. 2. eod. tit. in 4. compil. f. al. Remensis. Saginensis. Alijs Saginacen. & est diocesis Rhemen. al. Sargin.

bis literæ processissent, super eo videlicet quod clericus sancti Remigii, patre eam de salute (quam ille pro se interpositam personam sibi collatum proposuit) detinebat, ipsi partes semel, & iterum citati non citaverunt, & dictum P. quæ citatus aliquando rere noluit, per se vel per responsum aliquem non eis, excommunicationis vinculo innodatus, fructus ipsius parochie sequestrari. Cumque postmodum idem P. accedens ad eos se juri promittentem, ac obtinuerit se absolvi: ipsi absolutam non concedentes, diem ei adsignaverunt & locum, quod promiserat, adimpleret: qui demum cum ex literis illis radens in loco à ratum sequestrari ipsi ei sequestratos fructus assignari mandarent, eorum à duobus eorum tandem (tertio facta contentione) sane per literas) est confessus. Alios signat. tunc tunc itaque excessus fallitatis scrupulo non carere, dedimus in mandatis, ut (si esset ita) ipse prior super dicta parochia perpetuum silentium mandaret, præfato R. de Clivo ad signatorem eandem mandatis sequestratis. Verum licet per veritas literas intimatis, cum dictus R. præfatus partem vobis per testes idoneos probasset, ac illi non stulasset sibi dictam ecclesiam adsignari: nec cum clausula illa (si esset ita) de omnibus parochiis per articulo tantum ratum debere intelligi, debet illi igitur respondemus, quod clausula illa ad omnia superiora referri, ad hoc ut ipsi R. præfatus eodem ratum: quia licet vitium fallitatis ad impedimentum perpetuum silentium super ecclesia ipsa iustitiam, quæ tatem hujusmodi perpetravit, non tamen propositam dem ecclesia est ad veritatem adsignanda, nisi ipsa facta fuerit plena fides.

CAP. XXVI.

Non valet rescriptum super restitutione beneficii impetratum, quod de causa excommunicationis & anathematis impetratum sit mentionem.

Idem Episcopo Imole.

Dilectus, d. filius Abbas sancti Stephani Romani per suas nobis literas intimavit, quod cum ipse visitationis officium in civitate ad dicitur commisitimus. B. & A. Presbyteros ob ecclesiam ipsorum per eorum graves, & manifestos excessus) deponendos: iidem super restitutione sua nostris in communi forma literas impetrant, de amonitione causa, & excommunicationis, & qua reventur nullam facientes penitus mentionem. Nos quoque fraternitati tue mandamus, quatenus (si extiterint ipsas, tanquam per veri supplicem obortum) decernas.

Procuratoribus igitur, vicariis & rectoribus receptiones in tua presentia proponeris accessit in ipse hujusmodi negotio decrevisse, donec super hoc nostris placitum recepisset.

CAP. XXVII.

De literis iustitie non tenentur Episcopi perire vel petnam vicariam, vel suffraganeam patrimoniam. Nec tenentur gratia ad beneficium obtinendum, in quibus competunt vicariam tuam vicariam. hoc dicit comprehendendo vicariam vicariam.

Idem Episcopo Vranstamensi f. Pofulasti & per sedem Apostolicam edocet, ut alicuius ecclesie perpetuo vicario, de per vicaria, bonisq; patris habenti, unde valeat vicaria.

a al. in locum rasura rescripti. b Adde quod iustitia dicit in aliquo rescripto, illud præsumitur esse iustum. D. D. in c. cordi. De appan. c. Vno de iustitia. d. d. in c. cordi. De appan. e. Sententia in quibusdam vicariis. Vranstamensi. g. C. 4. eod. tit. in 4. compil.

litterarum tenentis per illam formam communem (cum
 fecerim & Apolloniam) in ecclesiastico beneficio pro-
 mittere. Ad quod sic duximus respondendum, quod cum
 per formam praedictam necessitas pauperum clerico-
 rum (quoniam sicut ecclesiasticum beneficium adfe-
 runt) iuris Apollonica duxerit fucurandum: perpetua
 vicarias (nisi de vicaria fecerit mentionem) commo-
 nentur reparari non debet de huiusmodi litteris, ut pro-
 pteritate sacra impetratis. Non enim beneficium carere
 debet alicui competeret de perpetua vicaria proven-
 tibus esse prosum. Et pro habente beneficium sufficien-
 tem ad solvendum, ex certitudine super obtinendo alio be-
 neficio de levi non scribitur, quin faciamus de primo
 nullius litteris mentionem.

CAP. XXVIII.

*Quibus litteris de hac constitutione mentionem non fa-
 ciunt, non potest qui trahi ultra duas dietas extra suam diocesi-
 m, nisi ad confinia partium littera fuerint impetrata. hoc dicitur, ubi
 est per litteras.*

Idem in concilio generali.

Nulli gratia sed. Apostol. abutentes, litteras ejus
 vicinios iudices impetrare nituntur, ut reus fa-
 ctus laboribus & expensis, liti cedat, vel importuni-
 onem auctoris redimere compellatur. Cum autem per
 iudicium iuris aditus patere non debeat (quas iuris
 dilectionis interdicti) struimus, ne quis ultra duas
 dietas factam diocesim per litteras Apollonicas ad
 iudicium trahi possit. Nisi de assensu partium fuerint
 impetratae, vel expressam de hac constitutione fecerint
 mentionem.

*Non valet littera ad litem impetrata, sine speciali mandato Do-
 mini, nisi impetrator per consensum personam, h. d.*

Statu & alii, qui fecerit novum genus mercionii con-
 venientes, ut vel sopitas possint suscitare querelas, vel
 nova committere questiones, fingunt causas, super quibus
 inde Apollonica litteras impetrant; abique Dominorum
 mandato: quos vel reo (ne propter eas laborum vel ex-
 pensarum dispendio molesteur) aut a dori (ut per ipsas
 molestiarum indebita molestatione fatigetur) venales ex-
 plicemus. Cum autem litteras restringenda sint potius, quam
 laxanda, hac generali constitutione sancimus, ut si ali-
 qui impetrantur litteras Apollonicas impetrare praesum-
 pserint, de litteris illis non valeant, & ipse tanquam fallax
 reus puniant. Nisi forte de illis personis extiterit, a qui-
 bus non debet exigi de iure mandatum.

CAP. XXIX.

*Quosdam ducimus referimus, ut scias scilicet in causa prin-
 cipis, adveniens in causa appellacionis, contenditur: non iudex super
 generali, sed adveniens super appellacione, cognoscere debet de via
 iudicis appellacionis.*

Honorius III. Conventus Archiepiscopi & con-
 sistorii sui.

Dicitur filius T. Sarraenus clericus exposuit coram
 nobis, quod cum lordanus clericus Dumeliensis &
 ipse in eadem ecclesia sancti Nicolai Dumeliensis coram
 nobis in litteris nostrarum transisset in cau-
 sam: ex parte ipsius lordani fuit excipiendo propo-
 sitionem, quod antequam ipsarum litterarum non poterat
 conveniri, quod quod ultra duas dietas a diocesi, (ubi pra-
 dicta res facta erat) contra statuta concilii generalis (de
 quo in eisdem litteris non fiebat mentio) distaberis a.
 Et quia huiusmodi exceptionem admittere denegan-
 tes, procedebat in causa (pro eo quod idem I. e in
 hoc dicitur de litteris diocesis beneficii obtineri, quasi
 in hoc dicitur: intelligeretur habere) ipse ad no-

*si litteras praedictas, eadem secundum Apollonicas. h. Litteras
 non valet de litteris non impetratis. c. ad Dulmen. et. al. Dy-
 mensis. & in univ. manuscriptis legitur, Citabari.
 c. h. d. n.*

stram audientiam appellavit: [i. & infra.] Cumq; item
 l. appellacionem interpositam profecutus, ad Eboracen.
 Archiepiscopum, & eius collegas, super praemissis litem
 impetrasset: vos in causa ipsa nihilominus proce-
 dentes, eisdem iudicibus ne in commissio sibi procedant
 negotio, inhibetis. Quocirca mandamus, quatenus (si
 est ita) cause super sedeat is eidem, cum non vos, sed di-
 cti iudices cognoscere habeant, ad quos iurisdicatio debe-
 at pertinere.

[i. Vos eiusdem appellacione contempta partem alteram mitem-
 dam in possessionem eiusdem ecclesiae causa custodia decernimus.]

CAP. XXX.

Si plures impetrant in eadem ecclesia, statuo data: ut primus im-
 petrans praferatur, & sibi admittatur. Ita communiter summamus
 Dolo. Et procedit istud summarium, secundum opinionem communi-
 nem, qua hodie invaluit propter iura nova.

Idem Episcopo & Archiepiscopo Legion.

Capitulum sanctae crucis Cameracensis exhibitit no-
 bis petitione monstravit, quod [Callimacho clero-
 rico] super praebendali beneficio in eorum ecclesia ob-
 tinendo, litteras nostras ad eos prius monitorias, & de-
 mum praepetorias impetrante, B. clericus contra eos
 super consimili beneficio in eadem sibi ecclesia confes-
 tendo, ad l. Archiepiscopi. Tornae, & eius collegas, de pra-
 dictis litteris non habita mentione, executorias a nobis
 litteras impetravit: qui post appellacionem ad nos inter-
 positam, in eos suspensionis & excommunicationis sen-
 tentias protulerunt: ac dictus C. super executione
 mandati pro eo facti, ad alios obtinuit scripta nostra:
 qui rutenus suspensionis & excommunicationis senten-
 tias in eodem i. Quocirca mandamus, quatenus eo-
 recepto in canonicum & in fratrem, assignatoque sibi
 beneficio praebendali, qui ad eos prius mandatum Apoll.
 reportavit, praefatas sententias iuxta formam ecclesiae re-
 laxetis: alteri super praebendali beneficio in eadem eccle-
 sia silentium imponentes.

[i. Unde nobis humiliter supplicavit, ut cum in eadem eccle-
 sia tantum xii. sint praebendae, & ob hoc non sine magno gravami-
 ne simul providere possunt, utrique faceremus easdem sententias
 relaxari, & providari alteri eorum in eadem ecclesia de praebenda,
 praefertim, cum in utriusque litteris clausula illa continetur inserta,
 nisi de mandato nostro eadem ecclesia foret in alterius receptione
 gravata.]

CAP. XXXI.

Si habent litteras Papa ad beneficium, eis propter annuam pensio-
 nem renunciant, non valent litteras beneficades per eum hoc tacto im-
 petrare.

Idem Biterreni Archiepiscopi. Apoll. sed. leg.

Ad audientiam nostram [re significavit] pervenit,
 quod quidam clerici obtentis a sed. Apoll. litteris
 super provisione sua in aliquibus ecclesiis tibi subie-
 ctis, recipientes ab eis annuas pensiones seu alia be-
 neficia, ab eorum impetitione desistunt, renunciantes be-
 neficio litterarum: [i. & infra.] Et mandamus quatenus
 eos qui post litteras taliter veditas, alias (de illis men-
 tione non habita) impetrabant de cetero, vel haecenus
 impetraverint: carere decernas commodo earundem,
 & ecclesias non permittas earum occasione vexari: re-
 vocando in irritum, si quid earum praetextu inventis
 esse factum.

[i. Demum ad sedem Apollonicam accedentes super sua pro-
 visione obtinent alius litteras ab eadem, de litteris antea impetratis
 non habita mentione, & sic gratia Apollonica benignitati abutentes
 ecclesiae multipliciter inquietant. Ne igitur tales de sua circumven-
 tionis astutia glorientur.]

CAP. XXXII.

Receptus per litteras Apollonicas, licet praebendam exisset, per
 alias litteras hoc supplicantes, in alia ecclesia recipi non debet, hoc di-
 cit, inhaerendo verba littera.

a. Dicitur R.

Greg. IX. Mediolanensi Archiepiscopo.
In nostra proposuisti presentia, quod nonnulli clerici a sed. Apostol. plures literas (non tamen alias de aliis mentionem facientes) impetrant fraudulentem, quod in pluribus ecclesiis admittantur: sicque aliquando in aliis recepti, licet nondum in eis ecclesiasticum beneficium sint adfecti, alias ecclesias super receptione sua nihilominus impurant & molestant: a: & infra.
 Mandamus quatenus eos clericos ecclesiis in quibus recepti sunt, faciens esse contentos, non permittas alias ab eis occasione literarum huiusmodi molestanti. Nisi de receptione forte sua expressam fecerint mentionem.

CAP. XXXIII.

Non valet rescriptum, quod procurator revocatus & de hoc certificatus, extra iudicium impetravit: si tamen in iudicio: dummodo revocato ad notitiam adversaria vel iudicis non pervenit. hoc dicitur; secundum litteram magis communem.

Idem Episcopo Silvanensi & Abbati Carthaginiensi.

Ex parte decani & capituli Laudunensis fuit propositum, quod cum ipsi auctoritate Apostol. indulgentiam in nobis virtum l. excommunicationis sententiam protulissent: procuratoribus partium propter hoc ad sedem Apostol. accedentibus, & lite super diversis articulis contestata, nos causam vobis commisimus terminandam, hoc adfecto, ut non obstantem litteram prater adfensum partium impetrata. Dicitur autem vobis nobilis citatus; proposuit, quod per illas literas procedendum non erat, ex eo quod V. qui easdem literas impetraverat, falsus existeret procurator, cum ipse ante impetrationem litterarum ipsarum, propter suspitionem, quam contra eundem conceperat, mandatum sibi traditum revocasset. Eis igitur proponentibus ex adverso, quod ad nos vel ad ipsos huiusmodi revocatio non pervenit, vos quod deberetis per literas ipsas procedere, per quamdam interlocutoriam prorsus: & infra. Petente itaque procuratore ipsorum, ut inspiceretis praedictam indulgentiam, procurator ipsius nobilis ex adverso respondit, quod non erat per jam dictas literas procedendum, exhibens alias quasdam postea impetratas, inter alia continentes, ut si de partium voluntate procederet, causam terminaretis eandem: alioquin ipsam sufficienter instructam remitteretis ad sedem Apostol. examen, cum indulgentia memorata. Quas literas ipsi ex eo non valere dicebant, quia per eundem V. & post revocationem mandati fuerant impetratae. Quia vero iuxta generalis statuta concilii, Apostol. litteras, quas sine speciali mandato Domini quis impetrat, valere non debent, nisi sit de illis personalis a quibus non est exigendum de iure mandatum: mandamus quatenus si revocatio mandati ad procuratorem pervenit (cum minus valere debeant litterae quae impetrantur ab illo, à quo mandatum Dominus revocavit) in negotio iuxta priorum contentiam litterarum, non obstantibus posterioribus, procedatis.

CAP. XXXIV.

Rescriptum impetratum contra hominem alioquin diocesis, non extenditur ad hominem quidem nominis alterius diocesis.

Idem Decano & magistro G. canonico Leodicensi.

Significante V. nos novetis accepisse, quod cum R. contra V. Rhemensis diocesis super quibusdam panibus & aliis ad iudicem literas impetrasset, idem V. excipiendo proposuit, quod cum idem non de Rhemensis, sed de Leodicensi diocesi existeret, per huiusmodi literas (cum de diocesi Leodicensi, non faceret à aliquam mentionem) convenire de iure non poterat, nec

a Vide L. 6. sed. & §. q. u. D. de Carb. ed. & D. de lib. cau. l. ordinata. b in multis, qui ita, & Abbati Compedien. c in uno antiquo, in negotio iste. d faceret.

debebat. Et quia exceptionem huiusmodi non denegarunt, nostram audentiam appellavit. a. b. c. que mandamus quatenus si estis, revocatis & cetera.

CAP. XXXV.

Ter rescriptum impetratum contra hominem diocesis, non potest conveniri homines citatus.

Idem priori sancti Laudunensis, & sacrosancti Ratisbonensis.

Rodolphus clericus rector ecclesie sancti Calphori de civitate Sagienis, sus nobis impetravit, quod cum magister R. cum per quosdam literas contra Episcopum Sagienem, & quosdam Sagienis diocesis, super rediibus & rebus aliis impetratas à nobis coram iudicibus super eadem excommunicationem clausulam (quidam alii) convenisset, rector proposuit excipiendo, quod cum esset de civitate Sagienis, & sub eadem clausula nullus de civitate Sagienis intelligitur inclusus, convenire non poterat per eundem. Et quia dicti iudices exceptionem huiusmodi recusant admittente, nostram audentiam appellavit. Ideoque mandamus quatenus estis, revocatis & cetera.

CAP. XXXVI.

Si conveniendus per clausulam, non valet ut supra, nisi conveniri non potest.

Idem Abbati sancti Lactii.

Significavit nobis comitissa Namutella, quod in sinortuo comite fratre suo, ipsa in eius successione mitatu, G. & B. per quasdam literas Apolloniam Tullen. Episcopum, & quosdam alios clericos impetratas, eam coram iudicibus (ad quos obdormierant) super quadam summa pecunie, quam comiti fratri suo se mutasse dicebant, per illam generalem clausulam, quidam alii (quia in praedicto conventu cesserat) conveniunt, excipiente itaque procuratore suo, quod cum adhuc frater eiusdem mittere fuerat, quando eadem litera impetrata fuerat, nec ipse dum vivet, fuerat ad iudicium evocatus, excipiente ritate non poterat conveniri. Et quia iudices conventionem non admittent ipsius, nostram audentiam appellavit. & infra. Ideoque mandamus, quatenus estis, revocatis in irritum.

CAP. XXXVII.

Non valet littera executoria, in quibus impetratus monitorius processit.

Idem Abbati sancti Victorii.

Ex infirmatione Episcopi Ambianensis ad eum pertinet, ut clericus super eius provisione ad ipsum parochias, & postmodum ad vos, & executoria contra litteras impetravit. & infra. Quocirca mandamus, quatenus si nullae monitorie super hoc processerint, nullis super fedearis eidem, dummodo eadem executoria de monitoriis fecerint mentionem: alioquin in praedictis negotio iuxta directum ad vos proprio iudicio ratione pravia procedatis.

CAP. XXXVIII.

Christianus clausula in duobus. Episcopi non tenentur per collatorum super provisione duorum: nisi si collatorum fuerit, si e primus expulsi, si non sic iam quatenus expulsi est, secundum intellectum illius.

Idem Norwici Episcopo.

Mandatum Apostolicum ad te directum, in quo scriptum est, faceres in canonicum recipi, & cetera.

a Vide & l. à procedente, & ibi Bart. C. de lib. & cetera loquitur ad Abbatem & Episcopum. b non potest conveniri nisi locatio duorum numerum considerari potest. c q. u. in quibusdam verum rectius loquitur Abbati S. Victorii. d collatorum, qui audiretur in plurali, e quatenus gravi, d. q. u. §. q.

Novum ecclesiam si pro alio ibidem non scriptum, qui huiusmodi gratiam prosequatur, alio jam beneficium per postulas litteras obtinente, profecti non tenebitur. Cum fuerit receptio ducum grandis, ecclesiam antedictam nisi sua iunctio mandatorum.

CAP. XXXIX.

Beneficium in quo Papa primus dedit monasterio, et secundum executionem, per primatum, non per secundum intelligitur gravata. Idem.

Item Apostolicis ad vos directis, ut G. clericum reprobetis in canonicum & in fratrem, nisi pro alio fuerit per nos ecclesia vestra gravata, mandatum nostrum non recipi volumus & mandamus. Non obstantibus, quod si huiusmodi litteras executorias recepistis, nisi bona memoria H. pre. nostro monitionis impetra- rit. Cum si dicitur pre. nostra potius, quam nostrum fuerit profecti.

CAP. XL.

Datum, cuius finitio, ut in dicesse fuerit pro alio scriptum non potest & fiat providere, non potest id. ex quo circa huiusmodi finitio ad collatum aliter, iam pro alio gravata. Idem.

Item, qui mandatum Apostolicum jam recepit, ut clericus in aliqua ecclesiarum sui monasterii provideret, si per litteras generales ad dioecesanum Episcopum obtemperat, ut in dicesse sua [ubi pro alio scriptum] non est, non potest providere, cogi iuris ratio non permittit, nec super conferendis ecclesiis, aut beneficiis aggravari, etiam si litteras habeat dioecesanus per eadem litteras providere.

CAP. XLI.

In scriptis litterarum excommunicatorum, ut absolvat excommunicatum, si contra concilium cum excommunicato, datus executor, qui in non pariter excommunicatur, non excommunicatur, sed tantummodo cogitur demeretur. Idem.

Item, excommunicato, qui contra statuta concilii b. generalis assensit se ligatum, litteris ad excommunicatum non obtemperat (si est ista) sine difficultate absolvat eundem, de alio & deputatis iudicibus, qui (eo non parente) mandatum Apostolicum exequantur. Non excommunicato si de facto suo in hoc certus esse debet, ille in hoc dicitur eidem) sed illis cognitio demandatur.

CAP. XLII.

Si impetrans scriptum ad beneficium, dicit se non beneficium, non minus habere beneficium, licet ex quoque, non valet recipere. Idem.

Item, si impetrans aliquo non dum se beneficium ecclesiam offeratur, super provisione ipsius (licet minus honoris obtinere) recipitur Apostolicum de hoc beneficium non faciens, impetretur. Illud veluti fraudulenter obortum dicitur non valere.

CAP. XLIII.

Beneficium scriptum in casibus hinc enumeratis, privatur non recipitur, & committitur in sumptibus & damnis ad usum.

Item Episcopo in scriptis. Item nonnulli diversis modis litteris Apostolicis dicitur: si litteras alii ejusdem nominis tradunt, qui eas non recipiunt: quique illos contra quos nihil habent equalitatis, faciunt in iudicium evocari: aut litteras ipsos ad causas trahunt controversas, que non recipiunt. b. Later. sub Innoc. III. c. 47. c. & alii si iudicibus dicitur.

dum fuerant tempore impetrationis exorta: seu quoniam super uno negotio, vel etiam malitiose super pluribus personalibus actionibus, que sub uno iudice possent tractari commodius, per varias litteras coram diversis iudicibus trahunt, ut laboribus fatigatus & sumptibus, vel compellatur componere, vel cedere iuri suo: aut res auctorem eodem tempore ad diversa loca, vel indeterminata ad villam, que commune cum pluribus ejusdem provincie villis habet vocabulum, citari procurat, ut dum non comparuerit excommunicetur quasi contumax, & sic cum a sua intentione repellat: earundem litterarum commodo careat, & adversariis in moderatis expensis ac damnis, que propter hoc eos pertulisse constiterint, condemnentur.

DE CONSVETVDINE.

CAP. I.

Consuetudo in scriptis gravamen ecclesie, debet iudicis officio tolli. hoc dicit secundum intellectum magis singulariter.

Gregorius in Registr. b.

Consuetudines, que ecclesie gravamen inducere dignoscuntur, nostra nos decet consideratione remittere.

CAP. II.

Ex consuetudine potest introduci alius sive silentio, per quem sine apprehensione reali transferatur possessio vel absentis. b. d. & est casus singularis, secundum Abbatem Sicul.

Innocentius III. Archiepiscopo & cap. Lugdunensi.

Ex o litteris: [i & infra] Si vero aliquis possessiones aliquas claustris, vel aliis religiosis locis, in bona [valitudine] vel ultima [voluntate] pro suorum vultu remedio peccatorum conferre: hanc conferendi formam esse proponis, quod in huiusmodi donationibus modicum terrarum consuevit in manu accipere, vel in extremitate ad pallii manu prelati ecclesie sustinetur, aut super altare ponendum sub testimonio videntium & audientium [sub dicta forma] que scotatio vulgari appellatur: [2 & infra] Dicitur, vestre mandamus, quatenus donationes eorum, que sub obtentu consuetudinis claustris, ecclesiis vel quibuslibet locis religiosis pie conferuntur, etiam sunt collata, faciatis irrevocabiler observari. cum huiusmodi signum, quod scotatio dicitur, non tam facile donationis, quam traditio possessionis sit evidens argumentum.

[1] Quia tu nobis, frater Archiepiscopo, destinasti, intelleximus manifeste, quod regnum Dacie, quantum ad ea que ad ius fore continentur, consuetudinibus suis, & institutionibus Regum suorum committitur. Unde nullum usum testamentorum illius provincie hominibus contingit habere, qui alibi in ultimis decedentium voluntatibus secundum legem observantiam custoditur.

[2] Verum quia huiusmodi donatio malitiose a quibusdam cavillatoribus sicut offerri impeditur, a nobis humiliter postulasti, ne loca religiosa & ecclesia quibus multa possessiones sub scotatione huiusmodi sunt collata, ab aliquibus postremis vel debent remanere turbari, paternam debemus sollicitudinem providere. Nolentes igitur ut tales constitutiones, que diuturnitate temporis, ut offerri, observantur, & usus consuetudinis approbata habitus retineant, remittantur qualibet infirmetur.

addit generaliter de aliis que inferunt restrictionem. li. c. si contra ius vel util. pub. b. lib. 1. epist. 64. ad Felicem Episcopum Messanensem, & cap. 1. eod. tit. in 1. compit. c. Cap. 1. eod. tit. in 2. compit. d. in quibusdam reversionibus ita, sed male, non iudicis, vel in extenuate potius magis prelati obsequio.